

СТАНОВИЩЕ

от **Ирина Колева**, проф. д-р – СУ „Св. Климент Охридски“,
област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2.
Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика),
e-mail: ikkoleva@uni-sofia.bg

по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по **Специална педагогика (алтернативна комуникация при деца със слухови нарушения и деца с множество увреждания)** в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, **обявен** в Държавен вестник, брой 7/22.01.2019г. за нуждите на Педагогически факултет при Тракийски университет – Стара Загора.

Становището е изготвено в съответствие със Заповеди № 3111/23.11.2020 г. и № 3150/26.11.2020 г. на Ректора на Тракийски университет, гр. Стара Загора.

В конкурсната процедура участват двама кандидати: **д-р Гергана Бориславова Тодорова-Маркова** и **д-р Дияна Паскалева Георгиева**.

На своето първо заседание след преглед на съответствието с минималните национални изисквания в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика научното жури реши:

1. **НЕ ДОПУСКА** до оценява **д-р Гергана Бориславова Тодорова-Маркова**, участваща в конкурса, поради **неудовлетворени минималните изисквани точки по група от показатели Д (Цитирания)**.
2. **ДОПУСКА** до оценяване **д-р Дияна Паскалева Георгиева**, участваща в конкурса с научна продукция в съответствие на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност доцент в област на висше образование 1. Педагогически науки.

I. Обща характеристика и професионална биография на кандидата

Кандидатът за академичната длъжност “доцент” на Тракийски университет, гр. Стара Загора по Специална педагогика (алтернативна комуникация при деца със слухови нарушения и деца с множество увреждания), област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика **Дияна Паскалева Георгиева** е завършила специалност “Дефектология” (специализация по Логопедия) на Висш педагогически институт - Благоевград през 1989 г. През 2016 г. е придобила образователната и научна степен “доктор по специална педагогика” след защита на докторска дисертация на тема: „Зрително възприемане на устната реч от деца и ученици със слухови нарушения, интегрирани в общообразователна среда“. Междувременно придобива професионална квалификация по Слухово-речева рехабилитация в Тракийски университет (2009 г.), ПКС – 5,4, и 3 (2008-2012г.). Владее руски и английски език (специализация : Чуждоезиково обучение – английски език(2012г.).

Професионалното развитие на кандидата е в съответствие с професионалната квалификация и компетенции, придобити по време на следването - периода 1989-2014 г. работи като логопед.

Преподавателската си кариера кандидатът стартира през 2010 г. в Педагогически факултет на Тракийския Университет, катедра „Педагогика и социални науки“ като хоноруван асистент по дисциплината „Специфична комуникация“, а по-късно (2013 г.) и по дисциплината „Езиково развитие на деца със слухови нарушения“. От 2015 г. до настоящия момент е асистент на ОТД в Педагогически факултет на Тракийски университет.

Представената професионална биография на д-р Дияна Георгиева е доказателство за надграждане на компетенции в областта на специалната педагогика и подготовката на студенти - специални педагози в системата на висшето образование, като успешно прави пренос на този професионален опит както в научните си разработки така и във взаимодействието си като преподавател със студентите, бъдещи специални педагози.

II. Дидактическа рефлексия на научната продукция на кандидата.

Представената от кандидатката д-р Дияна Георгиева научна продукция по конкурса за “доцент” включва 23 научни публикации, диференцирани по критериални субгрупи, както следва:

- Монографии – 3 (две самостоятелни и една в съавторство);
- Статии и доклади, публикувани в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 5 (три самостоятелни и две в съавторство);
- Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 14 (дванадесет самостоятелни и две в съавторство);
- Университетски учебник – 1 (самостоятелно).

От представените публикации 18 са самостоятелен авторски продукт на кандидата и 5 са в съавторство. Предложените за рецензиране статии в съавторство демонстрират уменията на д-р Дияна Георгиева за научно-изследователска работа в екип.

Всички научни трудове на кандидата са в рамките на научното направление „Специална педагогика“. Те се отличават с научно целепологане, компетентност и сериозно познаване на българския, европейския и световния опит в научната област на специалната педагогика и в частност на алтернативните средства за комуникация и приобщаващо образование на деца с комуникативни дефицити с различен генезис. Трудовете и публикациите на кандидата са в преобладаващата си част тясно специализирани и не повтарят представените за придобиване на ОНС „доктор“.

- Основните тематични акценти, обект на трудовете на ас. д-р Дияна Георгиева са:
- Алтернативна комуникация при деца със слухови нарушения;
- Алтернативна комуникация при деца с множество увреждания;
- Комуникативни нарушения;
- Подкрепяща среда за деца със специални образователни потребности.

Тематиката на представената научна продукция е актуална и интересна и представя ас. д-р Георгиева, като интердисциплинарен изследовател, работещ в областта на алтернативните средства за комуникация на деца със слухови нарушения и деца с множество увреждания, както и организацията на приобщаващата среда, в която се развиват и обучават те, интерпретирани като самостоятелни изследователски обекти, и като роли и отговорности на субектите на приобщаващото взаимодействие – специални педагози, родители, образователни институции.

Публикациите представят кандидата като иновативен тип учен и преподавател, лансиращ нови концептуални идеи относно възможностите за създаване и използване на алтернативни средства за комуникация, изискващи нови педагогически отношения. Разработените и апробирани научни методики представят оригинални по своя характер предложения, които са с подчертан принос в теорията и практиката на специалната педагогика.

Кандидатът д-р Дияна Георгиева представя 21 цитирания /по собствена справка/. Цитиранията са от български автори на научна продукция, публикувани в научни издания с различна степен на значимост: реферирани и индексирани в световни бази данни, монографични трудове, нереферирани педагогически списания с научно рецензиране. Приемам широкия периметър на цитируемост на научната продукция на кандидата като доказателство за сериозната научна и изследователска стойност на продукцията на д-р Дияна Георгиева и положителна оценка на научната общност.

Кандидатката е участвала на различни позиции в научно-изследователски и образователни проекти - в един национален и два международни научни и образователни проекта. За периода 2016-2020 г., ас. Д. Георгиева е участник в екипите на пет университетски проекта./справка от кандидата/.

III. Учебно-преподавателска дейност

Преподавателският профил на д-р Дияна Георгиева е динамичен и многообразен, но в съответствие с професионалните и компетенции, сферата на научните интереси, създадения и публикуван научно-изследователски продукт и напълно кореспондира с тематичния периметър на обявения конкурс.

Преподавателската дейност включва лекционни курсове, семинарни занятия, практически упражнения и квалификационни курсове в периметъра на Специалната педагогика. Голяма част от разработените учебни програми и преподаваните учебни дисциплини (задължителни и избираеми) са в тематичната област на конкурса.

Разработените учебни програми и преподавани учебни дисциплини са в ОКС „Бакалавър“, ОКС „Магистър“ и професионална квалификация „Учител“, „Детски учител“ и „Начален учител“:

- Слухово-речева рехабилитация (ОКС „Бакалавър“);
- Педагогика на деца с множество увреждания(ОКС „Бакалавър“);
- Специфична комуникация при деца със слухови нарушения(ОКС „Бакалавър“);
- Педагогика на зрително затруднени лица(ОКС „Бакалавър“);
- Сравнително специално образование(ОКС „Бакалавър“)
- Жестов език и дактил (ОКС „Магистър“ Логопедия);
- Алтернативни комуникативни подходи(ОКС „Магистър“ Логопедия);
- Комуникативни нарушения при лица със слухови нарушения(ОКС „Магистър“ Логопедия);
- Приобщаващо образованиеСДК за придобиване на допълнителна професионална квалификация: „Учител“; „Начален учител“, „Детски учител“, „Учител по английски език“, „Учител по изобразително изкуство“).

Семантично обвързаният диапазон от учебни дисциплини потвърждава професионалната специална подготовка на д-р Дияна Георгиева.

В своята преподавателска дейност тя използва и апробира интерактивни дидактически технологии. Личната и преподавателска техника е ориентирана към прилагането на интерактивни методи в кооперативен аспект.

IV. Оценка на основните научни приноси на кандидата

Научно – приложните изследвания на д-р Дияна Георгиева са реализирани в няколко направления:

- Алтернативна комуникация при деца със слухови нарушения.

В теоретично-изследователски аспект е извършено задълбочено проучване, систематизиране и критичен анализ на информационните ресурси по проблема за зрителното възприемане на речта като алтернативна система в устната комуникация на лицата със слухови нарушения и особени на тези, които са с тежка предлингвистична глухота. Разширени са представите за лингвистично специфични явления, характерни за овладяването на родния език на фона на универсални тенденции, присъщи изобщо за езиковата онтогенеза. Разкрити са механизмите за перцепция и преработка на устната реч, извличането на семантичния ѝ компонент в контекста на нейния визуално-рецептивен модел. Изведени са аспектите на декодиране на визуално възприетите речеви сигнали. Направено е сравнение между механизмите за преработка на слухо-зрително възприетата реч при чуващите и визуално перцептираната реч при глухите. Анализирани са широка панорама от лингвистични и психолингвистични изследвания, чиито данни подчертават огромната роля на жестовия език в живота на глухите за тяхното познавателно и комуникативно развитие.

В практико-приложен аспект е изведен многоаспектен и динамичен модел на ранното обучение и рехабилитация при деца със слухови нарушения, който има ключова позиция за развитие на уменията за зрително възприемане на устната реч. Констатирани са позитивите от посещаването на специална детска градина с оглед развитието на визуално-перцептивната комуникативно-речева компетентност. Ролята на специалното предучилищно обучение се свързва с овладяване на компонентите на устната реч и езика, стимулиране на мисленето и паметта, обогатяване на когнитивния опит на децата, формиране на качества като активност, системност, самостоятелност. Конструирани са авторски инструментариум за измерване на ефективността в реализацията на визуално-перцептивните комуникативно-речеви умения и уменията за четене при ученици от начална училищна възраст. Изследвана е корелационната зависимост между уменията за зрително възприемане на речта и четивната компетентност. Проучено е актуалното състояние на уменията за зрително възприемане на речта при деца и ученици, интегрирани в общообразователна среда – детски градини и училища. По категоричен начин е доказана опосредстваната зависимост на развитие на визуално-перцептивната речева способност от равнището на родителска и семейна подкрепа.

Приноси в това направление се констатират и в преподавателската дейност на кандидата: предложен е теоретичен и практико-приложен материал, запознаващ студентите с определени аспекти на зрителното възприемане на речта като алтернативна система за комуникация при глухи лица и обогатяващ техните академични знания по дисциплините „Слухово-речева рехабилитация“ и „Специфична комуникация при деца със сензорни нарушения“.

- Алтернативна комуникация при деца с множество увреждания.

В теоретично-изследователски план е направен е психо-социален профил на децата с множество увреждания. Конкретизирани и допълнени са представите за техните особености в комуникативното развитие (включително и в превербалния период), в използването на различни средства за общуване с комуникативния партньор.

Приносителите в практико-приложен аспект са значими за педагогическите взаимодействия в условия на приобщаващо образование. Изследвана е динамиката на комуникативното развитие при децата с различни варианти на комбинираност от нарушения в условията на приложение на системата МАКАТОН, базирана върху

мултимодална основа за кодиране и декодиране на информация. Ефективността на технологията се открива и в създаването на стратегия за интервенция, която утвърждава модел на комуникативна връзка и взаимодействие между възрастните (специалистите, обслужващия персонал, родителите) и децата. Установено е равнището на сформированост на социално-битова компетентност при деца с множество увреждания и е аргументирана необходимостта от използване на пиктограмата в качеството ѝ на алтернативна комуникативна технология за формиране на социално-битови умения и навици при деца с множество увреждания.

- Комуникативни нарушения.

В теоретичен аспект приносът се изразява в очертаване на периметъра на логопедията в изучаването на билингвизма и социализацията на децата билингви. Разработена е комплексна диагностична методика за идентификация на нарушенията на процеса писане (дисграфия) при деца билингви.

В практико-приложен аспект е диференциран методически подход към билингви и монолингви, както и към деца от различни билингвални общности.

- Подкрепяща среда за деца със специални образователни потребности.

Приносите в теоретично-изследователски план се изразяват в проучване на актуалното състояние на проблема за развитие на приобщаващо-образователната практика в условията на българското училище. Проучени са условията за изработване и реализиране на концепция по отношение на осигуряване на щадящ и оздравителен режим в обучението и рехабилитацията на децата със специални потребности.

Приложните аспекти са свързани с конструиране на инструментариум за извеждане на социалните нагласи в общообразователните микросреди и идентифициране на готовността на учителите в професионално-личностен план. Формулирани са съответните изводи, свързани с предприемането на необходимите мерки за осигуряване на адекватна и ефективна подкрепяща среда.

Приемам изведените приноси, представени от кандидата.

Актуалността и значимостта на научните приноси на д-р Дияна Георгиева за мен са безспорни. Представената научна продукция: монографии, статии, доклади, учебник, притежават както теоретичен, така и практически принос и могат да се използват от широк кръг специалисти, работещи в областта на специалната педагогика, социалната работа и в приобщаващото образование.

Научните приноси на ас. д-р Дияна Георгиева рефлексират представата ми за един иновативен тип преподавател, с установка за научна дейност интегрираща различни области на знанието. От представената документация за цитирания е налице интерес към нейните авторски идеи в сферата на научните изследвания и в педагогическата практика.

V. Заключение

Преподавателската, научно-изследователската, практико-приложна и публикационна дейност на кандидата и постигнатите от нея академични резултати ми дават основание да декларирам своята **положителна** оценка и убедено да препоръчам на уважаемото Научно жури да предложи на Факултетния съвет на Педагогически факултет да избере ас. д-р **Дияна Паскалева Георгиева** за заемане на академичната длъжност “доцент” в Тракийски университет – Стара Загора по Специална педагогика (алтернативна комуникация при деца със слухови нарушения и деца с множество увреждания), област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика.

06. 12. 2020 г.
гр. София

(проф. д-р И. Колева)

STATEMENT

By **Irina Koleva Koleva**, Prof. Dr – Sofia University "St. Kliment Ohridski"
Professional Field 1.2. Pedagogy / Theory of Education and Didactics
E-mail: ikkoleva@uni-sofia.bg

in a competition for the academic position of "Associate Professor" in "Special pedagogy (alternative communication for children with hearing impairments and children with multiple disabilities)" in the field of higher education: 1. Pedagogical sciences, professional field 1.2. Pedagogy, published in the State Gazette, issue 7 / 22.01.2019. for the needs of the Faculty of Pedagogy at the Thracian University - Stara Zagora

The statement was prepared in accordance with Orders № 3111 / 23.11.2020 and № 3150 / 26.11.2020 of the Rector of the Thracian University, Stara Zagora.

Two candidates are participating in the competition procedure: Dr. Gergana Borislavova Todorova-Markova and Dr. Diana Paskaleva Georgieva.

At its first meeting after reviewing compliance with the minimum national requirements in the field of higher education 1. Pedagogical sciences, Professional field 1.2. Pedagogy scientific jury decided:

1. **DOES NOT ALLOW for evaluation Dr. Gergana Borislavova Todorova-Markova**, who participates in the competition, **due to unsatisfied minimum required points by group of indicators D (Cited).**
2. **ADMITS to evaluation Dr. Diana Paskaleva Georgieva**, participating in the competition with scientific production in accordance with the minimum national requirements for holding the academic position of associate professor in the field of higher education 1. Pedagogical sciences.

I. General characteristics and professional biography of the applicant

The candidate for the academic position "Associate Professor" at Trakia University, Stara Zagora, in Special Pedagogy (alternative communication with children with hearing disabilities and children with multiple disabilities), higher education area 1. Pedagogical sciences, professional field 1.2. Pedagogy **Diyana Paskaleva Georgieva** graduated from the Pedagogical University in Blagoevgrad in 1989 with the specialty "Defectology" (specialization in Logopedia). In 2016 she gained the educational and scientific degree "doctor of special pedagogy" after a successful defense of a doctoral dissertation entitled "Visual perception of oral speech by children and pupils with hearing disorders, integrated into a general educational environment". Meanwhile, she acquired a professional qualification in Speech and Hearing rehabilitation at Trakia University (2009), Professional and

Qualification Specializaion – 5, 4 and 3 (2008-2012). She speaks Russian and English (specialization in Foreign Language Education – English (2012).

The professional development of the candidate is in line with the professional qualification and competences acquired during the study the period 1989-2014. She works as a speech therapist. The candidate's career started in 2010 at the Faculty of Education, Department of Pedagogy and Social Sciences, as a part-time assistant for the subject "Specific Communication" and later on (2013) in the subject "Language development of children with hearing disorders". From 2015 to the present she has been an Assistant Professor at the Department of Pedagogy at Trakia University.

The presented professional biography of Dr Diyana Georgieva is proof of the enhancement of competences in the field of special pedagogy and the preparation of students - special pedagogues in the higher educational system, successfully transferring this professional experience into both her scientific work and the interaction as a lecturer with students, future special pedagogues.

II. Didactic reflection of the candidate's scientific output.

Presented by the candidate, assis. prof. Diyana Georgieva, the scientific output, includes 23 scientific publications differentiated by criterion subgroups as follows:

- Monographs – 3 (two individual and one in co-authorship);
- Articles and reports published in journals, referenced and indexed in world-renowned scientific information databases – 5 (three individual and two co-authored);
- Articles and reports published in unrefered journals with scientific reviews or published in edited collective volumes – 14 (twelve individual and two in co-authorship);
- A university book – 1 (independent).

Of the presented publications, 18 are the independent works of the candidate and 5 are in co-authorship. The papers presented for review in co-authorship demonstrate Dr Diyana Georgieva's ability to work in a team.

All the scientific papers of the candidate are within the framework of the specialization "Special Pedagogy". They are distinguished by scientific purpose, competence and serious knowledge of the Bulgarian, European and world experience in the scientific field of special pedagogy and in particular of the alternative means of communication and inclusive education of children with communicative deficits of different genesis. The candidate's works and publications are mostly specialized and do not duplicate those presented for acquisition of her degree "Doctor".

The main thematic highlights, which are the subject of the works of Dr Diyana Georgieva, are:

- Alternative communication with children with hearing disorders;
- Alternative communication with children with multiple disabilities;
- Communicative disorders;
- Supporting environment for children with special educational needs.

The subject matter of the presented scientific production is up-to-date and interesting and presents Dr Georgieva as an interdisciplinary researcher working in the field of alternative means of communication with children with hearing disorders and children with multiple disabilities, as well as the organization of an inclusive environment in which they develop and are trained, interpreted as independent research objects and as roles and responsibilities of the subjects of inclusive interaction – special educators, parents, educational institutions.

The publications present the candidate as an innovative type of scholar and lecturer, introducing new conceptual ideas on the possibilities of creating and using alternative means of communication requiring new pedagogical relations. The developed and tested scientific methodologies present original in their nature suggestions, which have made an important contribution to the theory and practice of special pedagogy.

The candidate Dr Diyana Georgieva presents 21 citations (her own reference). The quotations are from Bulgarian authors of scientific output, published in scientific publications of different significance: referenced and indexed in world databases, monographic works, unrefered pedagogical journals with scientific reviews. I accept the wide range of quotations of the scientific output of the candidate as proof of the serious scientific and research value of Dr Diyana Georgieva's production and a positive assessment of the scientific community.

The candidate has participated in different positions in research and educational projects - in one national and two international scientific and educational projects. For the period 2016-2020 Dr Georgieva participated in the teams of five university projects (the candidate's own reference).

III. Teaching and lecturing activity

The teaching profile of Dr Diyana Georgieva is dynamic and diverse but is in accordance with her professional competences, the sphere of scientific interests, the created and published scientific research product and fully corresponds to the thematic perimeter of the announced competition.

The teaching activities include lecture courses, seminars, practical exercises and qualification courses in the field of special pedagogy. Much of the curriculum developed and the subjects taught (compulsory and optional) are in the thematic area of the competition.

The developed curricula and the taught disciplines are in the Bachelor's Degree, the Master's Degree and the Professional Qualification "Teacher", "Teacher in the Kindergarten" and "Primary-school Teacher":

Hearing and speech rehabilitation (Bachelor's Degree);

- Pedagogy of children with multiple disabilities (Bachelor's degree);
- Specific communication for children with hearing disorders (Bachelor's degree);
- Pedagogy of Visually Impaired Persons (Bachelor's Degree);
- Comparative Special Education (BSc "Bachelor");
- Gestural language and dactylus (Master's Degree in Logopedia);
- Alternative communicative approaches (Master's Degree in Logopedia);
- Communicative disorders in people with hearing disorders (Master's Degree in Logopedia);
- Inclusive education for acquiring additional professional qualification: "Teacher"; "Primary-School Teacher," "Teacher in the Kindergarten", "Teacher in English," "Teacher of Fine Arts".

The wide range of disciplines taught confirms the professional special preparation of Diyana Georgieva. In her teaching activities, she also uses and tests out interactive didactic technologies. Her personal and teaching techniques are oriented towards the application of interactive methods in a cooperative aspect.

IV. Assessment of the applicant's key scientific contributions

The scientific and scientifically applied research works of Assistant Professor Diyana Georgieva have been realized in several directions:

- Alternative communication in children with hearing impairment.

In the theoretical and research aspect, an in-depth study, systematization and critical analysis of the information resources on the problem of visual perception of speech as an alternative system in oral communication of persons with hearing disorders and especially those with severe prelinguistic deafness has been carried out. The ideas of linguistic specific phenomena characteristic of the mastery of the native language have been expanded against the background of universal tendencies inherent in language ontogenesis. The mechanisms for perception and speech processing, the extraction of its semantic component in the context of its visual-receptive model are revealed. The aspects of decoding the visually-accepted speech signals are presented. A comparison is made between the mechanisms for processing the hearing-perceived speech in hearing and the visually perceived speech in the deaf. A broad overview of linguistic and psycholinguistic research has been analyzed, whose data highlight the enormous role of gestural language in the life of deaf people for their cognitive and communicative development.

A practical and applied aspect is a multidisciplinary and dynamic model of early education and rehabilitation of children with hearing impairment, which has a key position for developing the skills for visual perception of oral speech. The positives of attending a special kindergarten with regard to the development of the visual-perceptive communicative-speech competence were established. The role of special pre-school education is related to mastering the components of speech and language, stimulating thinking and memory, enriching children's cognitive experience, forming qualities such as activity, system, autonomy. An author's tool for measuring the effectiveness in the realization of visual-perceptual communicative-speech skills and reading skills for primary school pupils was constructed. The correlation between the skills for visual perception of speech and reading competence has been studied. The current state of the skills for visual perception of speech in children and pupils integrated into a general educational environment – kindergartens and schools has been studied. The mediated development of visual-perceptive speech ability has been demonstrated in a definite way by the level of parental and family support.

Contributions in this field are also found in the teaching activity of the candidate: a theoretical and practically-applied material is presented, introducing the students to certain aspects of the visual perception of speech as an alternative communication system for deaf persons and enriching their academic knowledge in the courses "Speech Rehabilitation" and "Specific Communication with Children with Sensory Disorders".

- Alternative communication with children with multiple disabilities.

In a theoretical and research plane, a psychological and social profile of children with multiple disabilities was made. Concrete and supplemented are the images of their peculiarities in the communicative development (including in the pre-verbal period), the use of different means of communication with the communicative partner.

The contributions in a practical and applied aspect are important for the pedagogical interactions in inclusive education. The dynamics have been studied of communicative development in children with different combinations of disorders in the application conditions of the MACATON system, based on a multimodel basis for encoding and decoding of information. The effectiveness of technology is also found in the development of an intervention strategy that establishes a model of communication and interaction between adults (professionals, service staff, parents) and children. The level of social and household competency in children with multiple disabilities has been established and the necessity to use

the pictogram as an alternative communicative technology for the formation of social and household skills and habits in children with multiple disabilities has been argued.

- Communicative disorders.

In a theoretical aspect, the contribution is expressed in the outline of the logopedic perimeter in the study of bilingualism and the socialization of bilingual children. A complex diagnostic methodology has been developed to identify violations of the writing process (diagraphy) in bilingual children.

In a practical aspect, a methodical approach to bilingual and monolingual, as well as to children from different bilingual communities has been differentiated..

- Supporting environment for children with special educational needs.

The contributions in the theoretical-research plane are expressed in a study of the current state of the problem of development of inclusive education in the conditions of the Bulgarian school. The conditions for elaboration and realization of a concept in terms of providing a relaxing and rehabilitative regime in the education and rehabilitation of children with special needs were studied.

The applied aspects are related to the construction of a tool for evoking social attitudes in the general educational micro-environments and the identification of teachers' readiness on a professional and personal level. Relevant conclusions were drawn regarding the taking of the necessary measures to ensure an adequate and effective supportive environment.

I accept the submitted contributions submitted by the applicant. The up-to-date and significant scientific contributions of Dr Diyana Georgieva are unquestionable to me. The presented scientific outputs: monographs, articles, reports and a textbooks have both a theoretical and a practical contribution and can be used by a wide range of specialists working in special pedagogy, social work and inclusive education. The scientific contributions of Assistant Professor Diyana Georgieva reflect my idea of an innovative type of lecturer with a set of scientific activities integrating different areas of knowledge. From the submitted documentation for citations there is evidence of the interest in her own ideas in the field of research and pedagogical practice.

V. Conclusion

The teaching, research, practical, implementation and publishing activities of the candidate and the academic achievements that she has achieved give me the reasons to declare my **positive** assessment and to strongly recommend to the Honorable Scientific Jury to propose to the Faculty Council of the Faculty of Education to choose as. Dr **Diyana Paskaleva Georgieva** for taking the academic position "Associate Professor" at Trakia University – Stara Zagora in Special Pedagogy (Alternative Communication with Children with Hearing Disorders and Children with Multiple Disabilities), higher education 1. Pedagogical Sciences, professional field 1.2. Pedagogy.

06.12.2020
Sofia

Author of the Statement:
(prof. Dr I. Koleva)